

Innovationstyper - Teori

Hvilke typer?

"Fra idé til faktura" er én af de ultrakorte definitioner af innovation. Ordet *faktura* skal forstås bredt som værdiskabende for virksomheden. Mange slags innovationer kan løse problemer og skabe værdi. Man inddeler ofte innovation i tre grundtyper, men i virkeligheden (som du senere skal se) er der mange andre typer.

- Produkt, proces, service

Produktinnovation

Produktinnovation er udviklingen af nye produkter eller forbedrede produktegenskaber. Der kan både være tale om udviklingen af nye produkter til behov, som endnu ikke er dækket på markedet. Eller der kan være tale om, at en virksomhed udvikler produkter med forbedrede egenskaber, som supplerer dens egne produktserier. Produktinnovation involverer ofte brugen af teknologier.

-

Colourbox.com

Eksempler på kendte produktinnovationer er teflonpander, tablets og insulin. Men også sportsspillet Fifa eller billedbehandlingsprogrammet Photoshop er kendte produktinnovationer.

Produktinnovation kan både dreje sig om fysiske produkter (som biler, mobiltelefoner osv.) og immaterielle produkter (som eksempelvis software).

Et givet produkt kan udvikles eller forbedres hvad angår *ydeevne, anvendelse af teknologi, funktionalitet, æstetik, holdbarhed, kvalitet, brugervenlighed* og mange andre forhold.

Når en virksomhed satser på at udvikle nye produkter kan der være flere strategiske grunde. Ideen til et nyt produkt kan være så banebrydende, at virksomheden opdater et såkaldt "blåt hav" (Blue ocean). Med den rigtige forretningsstrategi kan produktinnovation skabe helt nye markedsmuligheder. Et kendt dansk eksempel er virksomheden [Janty](#), der har udviklinget en e-cigarett, der løser en række sikkerhedsproblemer. Og derved har de skabt en succes i 2013.

Et andet eksempel på produktudvikling, som ikke har fokus på det unikke nye produkt, men som alligevel er produktinnovation, sker på markedet for kvalitetsøl. Et stort antal danske bryggerier har succes med at udvikle øl med nye smagssammensætninger og kvalitetsnuancer. Disse virksomheder kan være innovative med ølbrygning, som skaber nye varianter og forbedrede smagskvaliteter eller fordi de skaber et nyt ølprodukt, der er konkurrencedygtig eller markedsudvidende på andre innovative måder.

En virksomhed kan angribe produktinnovation på flere måder. Grundlæggende kan den enten vælge at bytte rundt på et eksisterende produkts egenskaber for at give det nye egenskaber eller for at fremhæve visse egenskaber. Et eksempel er Apples mini iPad, der i bund og grund ligner sin storebror, men blot størrelsen var nok til at skabe et nyt marked. Eller det kan vælge at udvikle nye teknologier eller egenskaber, der aldrig er set før. E-cigaretten er et sådant eksempel. Læs mere under [Dig Deeper](#).

Ofte har virksomheden brug for at være meget omhyggelig med produktinnovation, da der indgår mange parametre. Derfor anvender mange virksomheder systematiske produktudviklinger, hvor de har styr på de enkelte faser før release af et givet produkt.

Serviceinnovation

Serviceinnovation er når en virksomhed arbejder målrettet med at udvikle nye eller bedre servicefunktioner eller -ydelser. Det er dog en meget kortfattet definition, da service dækker over mange forskellige typer af ydelser.

Forenklet kan man sige, at serviceinnovation både handler om selve **serviceydelsen** (fx tandpleje), om udviklingen og **produktionen** af service (fx uddannelse af frisører), om brugernes **brug** af en given service (fx hvordan man passer på sin nye frisure) og om **markedet** for service (fx hvordan private udbydere af en given service konkurrerer med offentlige tilbud).

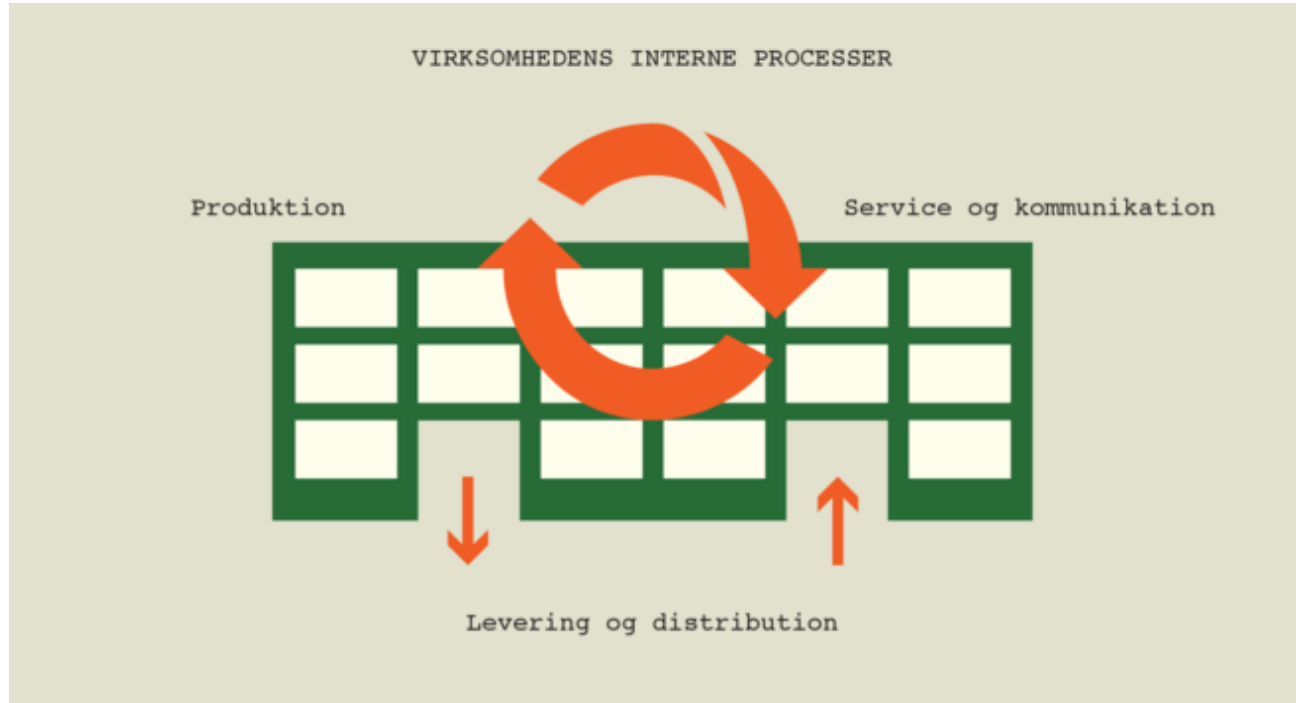
Serviceinnovation kan ofte være forbundet med brugen af ny teknologi, men det er ikke altid teknologien som sådan, der er den nye serviceinnovation. Serviceinnovation kan typisk hænge sammen med en produktinnovation. Et eksempel kan være bedemandsbranchen, hvor nye æstetiske urner (**produkt**), der kræver en særlig forbrænding (**teknologi**) indgår i den forbedrede samlede bedemandsydelse og dermed **service**.

Et kendt område hvor serviceinnovation har stor betydning er brugen af mobile teknologier i forskellige brancher. Fx kontaktfladen til ældre mennesker i eget hjem, hvor sygeplejersker kan yde service over for den ældre borger på afstand af borgerens hjem. Eller vagtbureauer som udnytter den nyeste teknologi til at observere hændelser ifbm overvågning og alarm.

Et konkret eksempel på det sidste er virksomheden [Dansk Vagt](#), hvor vagter er udstyret med mobiltelefoner, i kontakt med diverse digitale informationsenheder i et konkret område. Vagten kan fx ved alarmer, se med på sin mobiltelefon, hvad et

overvågningskamera både har og fortsat observerer. På den måde er sandsynligheden for at opklaringen af en hændelse som indbrud blevet meget større.

Procesinnovation

• Ordet proces betyder i denne sammenhæng arbejdsmåder, rutiner og teknikker, som en virksomhed eller organisation anvender til produktion, levering, tjenesteydelser og andet. Når der udvikles nye processer, der tilfører værdi til området, taler man om procesinnovation. På illustrationen vises et overblik over fire vigtige slags interne processer i virksomheden.

Et eksempel er anvendelsen af stregkoder på varer i supermarkedet. Når kunderne selv betaler ved kassen, anvender de koderne som reference til vare og pris. Her sparer butikken personale ved at ændre processerne omkring betalingsprocessen. Det betyder samtidig at andre processer i supermarkedet påvirkes. Fx bliver kødannelse til noget andet end før. Der kan stadig optræde køer i supermarkeder, men ikke på samme måde og i samme omfang.

Mobile enheder er et andet vigtigt tema, når det handler om procesinnovation. Fx når mobiltelefoner anvendes til at styre, overvåge og kontrollere komplicerede tekniske

processer. På større affaldsforbrændingsanlæg kan medarbejdere fx kontrollere brændingen af affald hjemme fra sofaen!

Andre typer innovation

Ofte skal man være opmærksom på at en innovationstype sjældent står alene. Eksempelvis ledsages mange produktinnovationer ofte af procesinnovationer, fordi en fremstillingsvirksomhed er nødt at finde nye processer, der kan producere de nye produkter. Et eksempel kan være fra mejeribranchen, hvor en virksomhed, der udvikler en ny type ost på tube, også må kunne producere tuberne med de kvalitetskrav som stilles til produktet.

To andre vigtige innovationstyper kaldes *markedsinnovation* og *organisationsinnovation*.

Markedsinnovation

Markedsinnovation er virksomhedernes udvikling hen mod at opnå nye markeder eller udvikle eksisterende markeder. Det handler altså ikke altid om at udvikle nye produkter, men i lige så høj grad om at kunne tilpasse sig forandringer på markedet. Her spiller det globale marked ofte en stor rolle, fordi nye situationer i det globale marked giver nye muligheder. Eksempelvis kan det vise lukrativt at eksportere danske fødevarer til oversøiske markeder, fordi konkurrencesituationer har ændret sig. Kina har eksempelvis vist interesse for danske fiskeri- og mejeriprodukter.

Organisationsinnovation

Organisationsinnovation handler om hvordan en organisation (typisk en virksomhed) udvikler og tilpasser sig på måder, der kan skabe værdi for organisationen og dermed for brugere og kunder.

At udvikle en organisation så "den kan noget nyt" er stort og komplekst, og der er skrevet meget teori om emnet. Her skal vi nøjes med at nævne at det ofte handler om at sammensætte tre af en organisations vigtigste parametre: Praksis, viden og holdning.

Medarbejdere i en virksomhed eller organisation har forskellige kompetencer, som organisationen skal gøre brug af på bedste måde. Man kan ændre den måde organisationen virker på i dagligdagen med rutiner og forretningsgange (praksis). Man kan påvirke og udvikle den viden, som medarbejdere har om produkter, markedet, kunderne osv. (viden). Og ledelsen kan forsøge at påvirke medarbejdernes holdning til vigtige temaer (holdning). Det sidste handler fx ofte om at skabe teamspirit i organisationen, så alle medarbejdere forfølger de samme mål.

Kernebegreber

Kernebegreb	Forklaring
Produktinnovation	Produktinnovation er udviklingen af nye produkter, som enten betyder at produktet får nye egenskaber eller kvaliteter, eller der er tale om helt nye produkter, som ikke findes i forvejen på markedet. Eksempler på produktinnovation.
Serviceinnovation	Er når en virksomhed arbejder målrettet at udvikle nye eller bedre servicefunktioner eller -ydelser.
Procesinnovation	Procesinnovation er når der udvikles nye værdiskabende processer i fremstilling, levering, distribution, kommunikation eller interne processer.
Markedsinnovation	Er når en virksomhed aktivt arbejder med en markedstilpasning og –udvikling, således at eksisterende markeder kan angribes på nye måder eller nye markeder skabes.
Organisationsinnovation	Er når en organisation udvikler sig på måder, der giver nye værdier til arbejdet, produkterne, markedet eller virksomhedens målsætninger.